

Forslag til folketingsbeslutning om en prioriteret regionalpolitisk beskæftigelsesindsats.
(Beslutningsforslag nr. B 53).

Medlemmer af Folketinget Bodil Kornbek (KD), Mogens Nørgård Pedersen (KD), Jann Sjørnsen (KD) og Tove Videbæk (KD) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af 24-års-reglen.
(Beslutningsforslag nr. B 55).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til statsministeren [om kirkeministeren].

Af Nicolai Wammen (S), Ole Sohn (SF), Morten Helveg Petersen (RV), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Mogens Nørgård Pedersen (KD).
(Anmeldt 16/11 2004).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 80: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Mere frit skolevalg inden for og over kommunegrænser).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 4/11 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

Dette lovforslag har vi i Venstre set meget frem til, for forslaget implementerer nemlig et friere

valg af folkeskole, end vi har i kommunerne i dag.

I Venstre tror vi på frihed under ansvar, også når det gælder forældrenes valg af skole for deres børn. Det sker ud fra en klar forventning om, at forældrene er ansvarlige og vil det bedste for deres børn.

I Danmark har vi haft frit skolevalg mellem offentlige og private skoler siden 1915. Det er indskrevet i grundloven og har skabt grobund for de mange gode frie skoler, som findes rundt omkring i landet.

Erfaringer fra Sverige viser bl.a. også, at frit skolevalg og tilstedeværelsen af frie skoler ikke blot giver plads til udvikling i privatskolerne, men faktisk også betyder, at man hæver det faglige niveau i de kommunale skoler.

Derfor er det naturligt for os at udvide det frie skolevalg til også at gælde inden for folkeskolen. Forældrene skal have mulighed for at vælge mellem kommunens skoler og på tværs af kommunegrænserne. På den måde sikres det, at det ikke kun er velhavende forældre, der har det frie valg. Samtidig giver friere skolevalg et incitament til at nytænke og udvikle den enkelte skole og indebærer, som erfaringerne fra Sverige viser, at niveauet faktisk kan hæves for både svage og stærke elever.

Vi ved, det kan lade sig gøre at lave friere skolevalg mellem kommunens skoler og på tværs af kommunegrænserne. Det viser den frivillige aftale om friere skolevalg, der allerede er lavet mellem kommunerne i Ringkøbing Amt, og den fungerer uden problemer.

Endelig vil jeg også notere, at lovforslaget tager højde for skolernes kapacitet, idet optagelse på en anden skole end distriktsskolen, som forældrene i parentes bemærket altid har ret til at få deres barn på, sker efter retningslinjer fastsat af kommunalbestyrelsen. Skrækbilledet med overfyldte klasselokaler på nogle skoler og meget tomme skoler andre steder bliver således ikke til virkelighed.

Virkeligheden er i stedet, at lovforslaget tager hensyn til virkeligheden på skolerne, samtidig med at den giver et friere offentligt skolevalg for forældre og børn. Og det kan vi kun bifalde fra Venstres side, hvorfor vi naturligt nok støtter lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Ja, nu tillader to korte bemærkninger desværre ikke at gå ind i den meget store kompleksitet,

der var i Venstres ordførers tale, men jeg vil gerne have uddybet, hvordan et friere skolevalg styrker fagligheden, som det første. Og som det andet, hvordan sammenligningen med de frie skoler kommer ind i billedet, for samtidig med det her forslag er der jo sendt et forslag i høring, som gør, at de fri skoler kommer meget, meget tæt på folkeskolens regulering. Er det sådan en særlig Venstrepolitik, at man trækker de frie skoler nærmere folkeskolen, mens man ønsker at slippe folkeskolens skoler fri? Jeg spørger sådan set helt åbent, for jeg kan hverken finde hoved eller hale i argumentationen.

Kl. 10.05

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Med hensyn til at det faktisk styrker det faglige niveau, vil jeg foreslå fru Margrethe Vestager, at fru Margrethe Vestager finder den analyse, der er lavet i Sverige i år 2001. Den hedder »Konkurrens bildar skola«, hvori man har konstateret og dokumenteret, da man lavede frit skolevalg, og da man lavede en mulighed for at få frie skoler og privatskoler i Sverige, at man faktisk fik hævet niveauet for både de svage og de stærke elever, også på de offentlige svenske skoler. Så der ligger en klar dokumentation i en svensk rapport fra 2001.

Med hensyn til sammenligningen med de frie skoler nævnte jeg i min ordførertale, at vi faktisk har haft frit valg mellem offentlig og privat skole siden 1915, fordi det er det, der fremgår af grundlovens § 76. Derfor synes vi, det er vigtigt, at man også kan have frit skolevalg de offentlige skoler imellem, og det er derfor, vi bakker op om det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes jo altså, at mystikken breder sig.

Den titel, som fru Gitte Lillelund Bech læste op, henviser til muligheden for frit skolevalg og en anden skolestruktur i Sverige. Så vidt jeg husker, lavede man en meget vidtgående skolereform i Sverige, som bl.a. gjorde, at man oprettede en helt ny skoleform, som ligner den skoleform, vi har haft i Danmark i knap 100 år.

Har det ikke strejft fru Gitte Lillelund Bech, at to samtidigt gennemførte ændringer kan påvirke resultatet, sådan at man ikke kan tage og gennemføre én af ændringerne og forvente at få det samme resultat?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil henvise fru Margrethe Vestager til at læse rapporten, hvoraf det meget klart fremgår, at det er konkurrence mellem skolerne, der rent faktisk har ført til, at man har oppet sig alle steder.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu har vi jo sådan med stigende interesse fulgt ministeren og andre folkeskoleforligsordføreres udmeldinger omkring, hvordan man ønsker en ændring af den danske folkeskole, således at der ikke bliver en overvægt af børn med anden etnisk baggrund.

Jeg vil derfor godt spørge fru Gitte Lillelund Bech: Er dette så svaret fra regeringen, eller skal vi nu fremover have et nyt forslag, der går på, at hvis man har anden etnisk baggrund, så har man ikke frit skolevalg, eller hvordan hænger de her udmeldinger sammen med det her forslag?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Det, vi har været meget opmærksomme på i folkeskoleforligskredsen med hensyn til mere frit skolevalg, er lige præcis, at vi ikke risikerer at skabe en yderligere ghettoisering i forhold til det, vi ser.

Det er rent faktisk også derfor, at ministeren har forpligtet sig til at revidere loven senest i 2007-08, og derudover også, at vi har sat fokus på lige præcis det her med integrationsaspektet: Hvad kommer det her lovforslag til at betyde for det? Så det er noget, vi vil følge meget, meget tæt.

Men vi synes altså, at det er vigtigt, at man også giver det frie valg mellem de offentlige skoler; det er et princip, som Venstre står for. Derfor er vi meget glade for det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu har ministeren jo været ude med en besked om, at hun ville komme med en ændring af folkeskolelovgivningen, som svarer til den såkaldte Albertslundmodel – som Albertslund Kommune i øvrigt for lang tid siden er hoppet fra, fordi den ikke duede.

Skal jeg så forstå fru Gitte Lillelund Bechs svar her således, at regeringen ikke kommer med en slags Albertslundmodel rettet mod bestemte grupper af børn?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Altså nu er det ikke Albertslundmodellen, vi debatterer i det her lovforslag. Det her lovforslag drejer sig om et mere frit valg, så derfor vil jeg sige, at med hensyn til integrationsaspektet og det her lovforslag er vi meget opmærksomme på det, men vi har også fra Venstres side været opmærksomme på Albertslundmodellen, og hvad mulighederne er for Albertslundmodellen, og hvorvidt den strider mod eksisterende lovgivning. Og det er noget, vi kigger på i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

I bemærkningerne til forslaget står der, at man netop i det frie skolevalg giver forældrene bedre mulighed for at påvirke og øve indflydelse på folkeskolen.

Hvad er det for en mulighed, de nu skal have, som de ikke har i dag, for at øve indflydelse og påvirke folkeskolens udvikling?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Vi ser det bl.a. som værende, at man har mulighed for at øve indflydelse på og påvirke den folkeskole, som måske ligger tættere på en selv, men som i dag ligger i en anden kommune, og hvor man i dag ikke har mulighed for at sende sine børn hen. Derfor ser jeg det her som værende muligheden for, at man som forælder rent faktisk kan påvirke den skole, der er ens nærmeste skole, hvis det er der, man ønsker at have sine børn gående.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Men det er vel korrekt, at hvis man i dag ligger lige sådan i et grænsefelt, så har man egentlig mulighed for inden for lovgivningen at komme på en skole, der måske ligger i en anden kommune? Det kan man jo søge om, så muligheden for at kunne opsøge en anden skole er jo ikke helt udelukket i dag.

Med hensyn til det at få indflydelse og påvirke kan vi vel være enige om, at det jo også drejer sig om at tage ansvar i det lokalsamfund, som man er en del af, og det demokrati, der udfolder sig der. Vi synes jo, det er vigtigt, at man engagerer sig i det og dermed også tager det ansvar på sig.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jo, men vi har jo altså også i dag kommunegrænser, som rent faktisk gør, at man kan bo i yderkanten af en kommune og derved måske i højere grad engagere sig i det lokalsamfund, som er på tværs af en kommunegrænse. Og det er rent faktisk derfor, vi så siger, at vi synes, det er naturligt, at man får ret til som forældre at sætte sit barn på en anden skole end kommunens skoler. Den ret har forældrene ikke i dag, men det er faktisk den ret, vi giver forældrene med det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil gerne følge op på det her med Albertslundmodellen. I Enhedslisten er vi relativt positivt stemt over for det her lovforslag og synes, det er en rigtig god idé, at der kommer frit valg over kommunegrænser. Og jeg synes ikke, det er helt rigtigt, når fru Gitte Lillelund Bech siger, at det her ikke handler om Albertslundmodellen. Det gør det selvfølgelig ikke direkte, fordi der ikke står noget om det i teksten, men det er jo en del af hele den debat, der handler om, i hvilket omfang forældre kan placere deres børn efter eget ønske.

Vi er meget bekymret ved Albertslundmodellen og meget modstandere af, at Albertslundmodellen bliver lovliggjort, fordi vi mener, at det er tvang, og vi i stedet hellere så det frie valg, som der lægges op til med det forslag, som regeringen er kommet med her.

Så jeg vil spørge fru Gitte Lillelund Bech, hvad Venstres indstilling vil være til fortsat at have Albertslundmodellen som ulovlig i lovgivningen, altså til at man lader være med at gå ind og forandre på lovgivningen specielt set i lyset af, at Albertslund Kommune faktisk er gået bort fra tvangsspredningsmodellen, fordi den viste sig ikke at virke.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Vi kigger meget nøje på Albertslundmodellen og specielt netop på, hvad der virker, og hvad der ikke virker. Det, vi har en interesse i, men det er jo så ikke noget, der vedrører det her lovforslag, skal jeg også gøre fru Pernille Rosenkrantz-Theil klart, er, at vi får en integration på bedst mulig måde også af vores børn i skolen.

Med det her forslag lægger vi altså vægt på, at man som forældre får et frit skolevalg inden

for det offentlige og ikke bare et frit skolevalg mellem offentligt og privat.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er jo meget fint, når Venstres ordfører siger, at man vil integrationen på bedst mulig vis. Det tror jeg sådan set ikke der er nogen der kan være uenig i. Spørgsmålet er, hvilken metode vi ønsker at anvende, og det er jo ofte der, vandene skiller. Jeg synes, der i det forslag, regeringen har lagt frem her, er rigtig fornuftige toner også i forhold til integrationen.

Derfor bekymrer det mig, at man samtidig laver noget, som rent metodemæssigt stritter fuldstændig i den anden retning, nemlig overvejelse omkring Albertslundmodellen, som jeg mener vil underminere det forslag, som vi beskæftiger os med her. Derfor er det selvfølgelig væsentligt for os, hvis vi skal ind og støtte det her lovforslag, at man fra Venstres side kan komme med et klart svar på, hvad man har tænkt sig at gøre i forhold til Albertslundmodellen, som baserer sig på tvangsspredning og på en tvangsspredningsmodel, som Albertslund har valgt at gå bort fra, fordi det ikke virkede.

Derfor synes jeg, det ville være rart i forbindelse med det her lovforslag at kunne få en lidt mere klar melding, end jeg synes, Venstres ordfører giver mig.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg kan ikke give et klart svar med hensyn til et lovforslag om Albertslundmodellen, for vi overvejer i øjeblikket, hvad det er, vi skal gøre.

Men til gengæld så kan jeg sige, at det, som ligger os meget på sinde – det var også det, jeg sagde i mit første svar til fru Pernille Rosenkrantz-Theil – lige præcis er integration på bedst mulig måde. Nogle af de ting, som vi jo bl.a. har stået for, som vi også har fået gennemført herude i Folketingssalen, og som vi nu er ved at implementere derude, er eksempelvis obligatorisk sprogstimulering, og det er, at vi har ophævet kommunernes krav om, at man skal tilbyde modersmålsundervisning. Det er rent faktisk nogle af de instrumenter, vi har fået gennemført herude. Det er faktisk det, vi tror på.

Så vi tager en masse små skridt, fordi vi tror, man skal gøre det anderledes, end man gør det i dag. Og derfor kigger vi meget nøje, før vi beslutter hvert enkelt skridt.

Men det her lovforslag vedrører jo altså ikke Albertslundmodellen. Det her lovforslag vedrører, at vi ønsker at sætte forældrene mere fri, end de er i dag.

Formanden:

Tak til fru Gitte Lillelund Bech. Så er det hr. Thomas Adelskov som ordfører.

Thomas Adelskov (S):

En del forældre flytter i dag deres barn fra distriktsskolen til naboskolen eller til nabokommunens skole. I mange tilfælde foregår denne flytning fuldstændig uproblematisk og til stor tilfredshed for forældrene. Der er imidlertid også situationer, hvor forældrene på grund af afstanden til distriktsskolen, børnenes kammerater eller dårlig kemi mellem skole og forældre ønsker at flytte skole, og hvor bopælskommunen så siger nej. Enten siger de nej af principielle årsager eller af økonomiske årsager.

Desværre oplever vi, at en del af disse forældre vælger folkeskolen fra. Socialdemokratiet har sådan set det lige nøjagtige modsatte mål. Vi ser helst, at så mange forældre som overhovedet muligt vælger folkeskolen.

Kl. 10.15

Dette lovforslag giver forældrene mulighed for at vælge skole på tværs af kommunale grænser og på tværs af skoledistrikter. Det er vores håb, at lovforslaget vil betyde, at flere forældre derfor vil beholde deres børn i den offentlige skole frem for at vælge private skoleformer.

Lovforslaget lægger naturligvis også nogle begrænsninger i det frie valg, således at det fortsat er muligt for kommunerne at reservere pladser til kommunens egne børn i klassen og at fastsætte klassekvotienter. Samtidig har vi sikret, at der ikke kan kassetænkes, og sikret relevante udligningsordninger imellem kommunerne.

I arbejdet med det her lovforslag har Socialdemokratiet været ekstremt optaget af, at lovforslaget ikke vil kollidere med den integrationsindsats, som kommunerne har i gang eller skal igangsætte. Vi har derfor lagt vægt på, at dette lovforslag følges meget nøje gennem bl.a. en følgegruppe, hvori kommunerne også sidder, og at det, såfremt der er den mindste antydning af, at det frie valg skulle give problemer i forhold til integrationsindsatsen i kommunerne, senere kan afvikles.

Socialdemokratiet kan på denne baggrund støtte lovforslaget om at give forældrene et mere frit skolevalg.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

I lovforslaget ligger jo også, at hvis man som forælder bliver utilfreds med den skole, ens barn går på, har man ret til midt i et skoleforløb at flytte sit barn over på en anden kommunal skole.

Vi ved jo, at det meget tit er problematisk – for at sige det sådan på jysk – for børnene at gennemføre præpuberteten og den tidlige puberteten. Det vil sige, at der meget ofte er store problemer i klasserne på det tidspunkt.

Det her lovforslag lægger op til, at man som forælder har ret til at flytte sit barn, på trods af at skolelederen synes, at det vil være et meget, meget dårlig pædagogisk resultat, der vil komme ud af det, hvis den her 7. kl. nu skal have tilført et ekstra barn. Hvilke overvejelser har Socialdemokratiet gjort sig om den konkrete situation?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu vil jeg faktisk ikke påstå, at vi har været nede i alle enkelte grunde til, at man flytter skole. I dag flytter omkring 4.600 forældre om året deres børn fra en skole til en anden skole. 4.600 forældre får godkendt en flytning, kun omkring 800 forældre får afvist en flytning.

Mit spørgsmål kunne sådan set gå den anden vej rundt: Forestiller man sig, hvis man er betænkelig ved det her lovforslag, at man kommer med et nyt lovforslag i Folketinget, som forbyder, at forældre overhovedet kan flytte deres børn?

Jeg tror, at der i en række situationer er ganske udmærkede grunde til, at forældrene ønsker at flytte deres børn. Hvis det er sådan, at forældrene og eleven synes, at der er problemer i forhold til den enkelte skole, og hvor det at komme videre kræver en flytning, kan det jo være det, der er med til at løse nogle af de problemer, som fru Anne Baastrup påpeger.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Med hensyn til de 800, der får afslag, har Socialdemokratiet sat sig ind i, hvilke begrundelser der har været for afslaget, eller har det kun været, fordi man mødte loftet? Altså da mine unger selv gik i folkeskolen, havde vi store problemer med de klasser, og klasserne blev til sidst meget små. Hvis vi så skulle modtage nogle, der ikke kunne håndtere at være i naboskolen, ville vores

forsøg på at få de her klasser til at fungere ordentligt simpelt hen bryde sammen.

Sådan som jeg læser lovforslaget, har skolelederen ikke mulighed for at sige nej. Forældre kan godt være samarbejdsvillige, men de kan altså også godt, når de får de her rettigheder, simpelt hen sige: Jeg har ret til det, og sådan er det. Har man været inde i de her 800 sager for at se, hvad den konkrete begrundelse er for afslaget?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nej, jeg har ikke været inde i alle 800 sager. Der er jo mange grunde til, at man får afslag. Altså nogle kommuner giver det simpelt hen af økonomiske årsager, fordi de ikke har aftaler med nabokommunerne, andre giver det af mere principielle årsager.

Situationen er jo sådan set, at de forældre, som i dag får afslag, i en række tilfælde vælger den private skoleform. Vores ønske er sådan set, at de bliver i folkeskolen.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes, det er meget glædeligt at opleve, at den socialdemokratiske ordfører er så veloplyst om fakta bag lovforslaget, som jo unægtelig er meget tavst om fakta i forhold til, hvor mange børn der flytter, hvor mange børn der i dag får afslag, og hvor mange børn man forventer vil bruge ordningen i fremtiden, så det synes jeg er meget glædeligt.

Jeg synes, det er ærgerligt, at den socialdemokratiske ordfører ikke kan sige noget mere generelt om, hvad grunden er til, at 800 får afslag på at blive flyttet til en anden skole.

Jeg vil gerne have ordføreren til at kommentere hele spørgsmålet om økonomi. Hvilken aftale har man om det økonomiske mellemværende? Så vidt jeg ved, er der aftaler imellem i hvert fald 40 pct. af kommunerne, som håndterer den her type spørgsmål. Hvilken forventning har man?

KL 10.20

Der står i lovforslaget, at bopælskommunen mindst skal betale den gennemsnitlige udgift, men hvad nu hvis forældrene vælger sig over i en kommune, hvor man prioriterer skolevæsenet meget højere og derfor har en langt højere gennemsnitsudgift, er det så den, der skal betales, frem for den udgift, som kommunen selv har prioriteret at lægge i skolevæsenet? Hvor-

dan ser hele det her betalingsmæssige mellemværende ud?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Vi har også været noget optaget af, at man f.eks. ikke skulle lave en eksport af elever fra en kommune til en anden kommune, f.eks. ved at man nedprioriterer skolerne i Venstre kommuner, hvor man sparer på skolebudgetterne, og så lader man forældrene flytte børnene over på de bedre skoler i den socialdemokratiske nabokommune. Det har vi været ret optaget af. Derfor er der sådan set også lavet nogle klare aftaler med KL om, hvordan det økonomiske mellemværende skal være. Der er man enig om, at det er en udmærket afregningsmodel og mellemregningsmodel, der ligger.

Til spørgsmålet om de 800: Jeg synes, at det ville være passende, hvis fru Margrethe Vestager stillede nogle spørgsmål i forbindelse med udvalgsbehandlingen, for jeg skal ikke gøre mig klog på, om man kan dele de her forældre meget mere op, og jeg skal ikke gøre mig klog på, om man nøjagtigt kan sige, hvad årsagen er til ønsket om flytning.

Vi har i forbindelse med behandlingen af lovforslaget i forligskredsen bedt om at få at vide, hvor mange elever det drejer sig om om året, og hvor mange der bliver afvist. Der er lavet en undersøgelse ude i kommunerne. Så vidt jeg lige husker, svarede 197 kommuner, og det giver det her gennemsnit på omkring 4.600, som får lov at flytte, og på omkring 800, der får afslag om året. Men spørg endelig ind til det i udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Den opfordring fra et af forligspartierne skal jeg selvfølgelig ikke sidde overhørig i forhold til at skaffe viden om, hvad det er, forligspartierne er blevet enige om. Det gør jeg naturligvis gerne.

Det havde været hensigtsmæssigt i forhold til vurderingen af lovforslaget at vide, hvor mange der blev afvist af kapacitetsmæssige grunde, hvor mange der blev afvist af pædagogiske grunde, og hvor mange der blev afvist af økonomiske grunde.

Det er faktisk meget svært for os, der ikke er en del af forligskredsen at vurdere – men det kan jeg også forstå at det er som en del af forligskredsen – hvad der er realiteten i det, når realiteten ikke er anden, end at hvis der er plads inden

for kommunens suveræne ret til at fastlægge kapaciteten, har man ret til at flytte sit barn. Derfor ville det have været utrolig hjælpsomt, hvis lovforslaget havde haft den kvalitet, at vi havde en faktisk baggrund for dets fremsættelse.

Men jeg skal spørge om en anden ting. Ordføreren sagde, at hvis der foreligger det mindste tegn på, at integrationsindsatsen mindskes, vil man tage det her op til revision. Jeg vil bare spørge, om ordføreren kan komme det lidt nærmere med hensyn til, hvad det er for nogle risikomomenter, som man ser ville udløse, at man tager det her op til nærmere overvejelse.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Vi har jo spurgt KL meget nøje om, hvad det er for problemer, der kunne være i forhold til integrationen. Der har vi fået det svar tilbage, at man ikke umiddelbart, som lovforslaget er skruet sammen, kan pege på, hvad det skulle give af problemer, men at man jo ikke kan afvise, at det giver problemer senere.

Vi er sådan set meget optaget af, at vi med det her lovforslag ikke kolliderer med et ønske om en øget integration. Derfor har vi sagt, at det er vigtigt, at vi følger det meget nøje. Der er nedsat en følgegruppe, og vi har lavet en aftale om, at lovforslaget senest efter 2 år kan afvikles, såfremt der skulle opstå problemer. Forligspartierne skal være enige om, at det fortsætter efter 2 år. Det vil sige, at vi hver især i forligskredsen har en vetoret i forhold til dette forslags fortsættelse.

Så skal jeg lige sige til fru Margrethe Vestager, at der i dag er 4.600 forældre, der vælger at få lov til at vælge en anden skole, men når man hører Det Radikale Venstres tale her i dag, så lyder det nærmest, som om det at flytte skole er et kæmpe problem, og at det burde man slet ikke have lov til. Derfor synes jeg, at det modsatte spørgsmål retmæssigt er at spørge, om Det Radikale Venstre vil afskaffe retten til og muligheden for, at man kan vælge en anden skole, og dermed afskære de 4.600 fra det. Vi taler om 800, som får et afslag; nogle får det af kapacitetsmæssige årsager, nogle får det af økonomiske årsager, og nogle får det af principielle årsager.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg er jo rigtig glad for, at Socialdemokraterne er blevet klogere, forstået på den måde at man nu ønsker et frit valg frem for tvangssprednings-

modellen ude i Albertslund. Har jeg forstået det korrekt? Hvordan stiller Socialdemokraterne sig i dag til Albertslundmodellen, når vi bliver præsenteret for et lovforslag, der går i den stik modsatte retning og i højere grad lægger op til et frit valg på skoleområdet, hvilket jeg og Enhedslisten i hvert fald kan støtte? Vil Socialdemokraterne afvise en lovliggørelse af Albertslundmodellen? Det er mit ene spørgsmål.

Mit andet spørgsmål er, hvorvidt Socialdemokraterne opfatter det at lovliggøre/fortsat ulovliggøre Albertslundmodellen som forligsstof.

Kl. 10.25

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Selvfølgelig er Albertslundmodellen forligsstof. Det er forligsstof at diskutere, hvordan man kan sprede eleverne, og hvordan man kan sikre, at der er en fornuftig spredning af eleverne ude i skolerne, således at vi undgår sociale og etniske ghettodannelser. Det er selvfølgelig forligsstof.

Men det er sådan, skal jeg lige gøre ordføreren opmærksom på, at i dag har kommunerne sådan set mulighed for det, og det vil de også fortsat have, når det f.eks. drejer sig om specialundervisning eller drejer sig om sprogundervisning eller om placering af børnene i modtageklasser, for her gælder det frie skolevalg ikke. Her er det selvfølgelig et spørgsmål om, at man henviser til de skoler, som har det særlige tilbud, som den enkelte elev har behov for. Men det er jo ud fra en konkret vurdering af hvert enkelt barn.

Her gælder det frie skolevalg selvfølgelig ikke, for der står man med det problem, at de på de enkelte skoler er nødt til at have det specielle pædagogiske setup, der gør, at de kan håndtere de udfordringer, som det barn står over for. Derfor er det en helt anden situation, når det drejer sig om bl.a. specialundervisning eller modtageklasser.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nu talte jeg sådan set hverken om specialundervisning eller om modtageklasser. Jeg talte om Albertslundmodellen som helhed, og nu har jeg fået bekræftet, at det er forligsstof. Derfor vil jeg gerne spørge, om Socialdemokraterne vil nedlægge veto mod, at Albertslundmodellen bliver gjort lovlig, på baggrund af at man i Albertslund for 1½ år siden droppede modellen, fordi man måtte erkende, at den ikke virkede.

Grunden til, at det spørgsmål er relevant i dag, er selvfølgelig, at Socialdemokraterne sammen med regeringen har lavet et lovforslag, som går i retning af frit valg i stedet for den tvangsmodel, der var i Albertslund. Det synes jeg selvfølgelig er positivt, men det er selvfølgelig også lidt svært for Enhedslisten at lægge stemmer til det, hvis det er sådan, at man med den ene hånd giver frit valg til de ressourcestærke forældre og med den anden hånd tvinger de ikke så ressourcestærke forældre og dermed børnene til at flytte fra skole til skole.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg har fuld respekt for, at vi skal diskutere integration og Albertslundmodellen. Jeg synes sådanne set, det er fair, at nogle kommuner har en mulighed for at sige, at det er uhensigtsmæssigt, at der går en meget høj procentdel fremmedsprogede elever på nogle skoler, og at de så forsøger at lave klasser og undervisning på andre af kommunens skoler, hvilket gør, at de sørger for, at der er et ordentligt pædagogisk miljø på samtlige af kommunens skoler, i stedet for at der kun er det på enkelte af kommunens skoler. Det synes jeg sådan set er udmærket.

Jeg har ikke nogen problemer i forhold til Albertslundmodellen. Jeg tror, at det, der er afgørende, er, at kommunerne vælger nøjagtigt de redskaber, som passer til de enkelte kommuner, for at løse de store integrationsproblemer, som nogle kommuner står over for.

Så vil jeg lige gøre opmærksom på, at nok kan vi løse meget igennem folkeskoleloven, nok kan vi løse meget igennem uddannelses- og skolepolitik, men en stor del af de integrationsproblemer har jo meget at gøre med boligpolitikken, og det løses altså ikke gennem folkeskolen, hverken ved at være for Albertslundmodellen eller ved at være imod Albertslundmodellen eller ved at lave fritvalg-ordninger.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Skal jeg forstå hr. Thomas Adelskovs svar til fru Pernille Rosenkrantz-Theil sådan, at det frie valg altså ikke gælder for tosprogede elever?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Man skal forstå mit svar sådan, at hvis man bliver henvist til specialundervisning, eller man bliver henvist til særlige modtageklasser, så vil

man blive henvist til de steder, hvor skolerne har muligheder for at opfylde de behov, som den enkelte elev har.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Der er altså ikke tale om specialundervisning eller sprogklasser. Det er overhovedet ikke det, spørgsmålet går på. Det er jo heller ikke alle tosprogede, der går til specialundervisning. Det mener jeg ville være udtryk for en fordom at tro det, og det tror jeg da ikke at hr. Thomas Adelskov har.

Så jeg vil gentage mit spørgsmål: Skal jeg forstå det sådan, at det frie valg altså ikke gælder for de tosprogede elever?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Hvis de tosprogede elever har brug for særlig danskundervisning, er det muligt, at de skal henvises til en anden skole end den, der umiddelbart er distriktsskolen. I den situation er man nødt til for at kunne opfylde de behov, som den enkelte elev har, at påpege, at eleven bliver nødt til at flytte hen på den skole, hvor tilbuddet er.

I den situation vil man selvfølgelig ikke kunne have et frit skolevalg. Det synes jeg er meget indlysende. Men hvis man ikke har behov for ekstra danskundervisning, jamen så gælder det frie skolevalg selvfølgelig.

Louise Frevert (DF):

Dette lovforslag er et godt lovforslag. Det sætter nemlig en tyk streg under, at vi nu får et frit skolevalg.

Dansk Folkeparti mener naturligvis som udgangspunkt, at børnene er forældrenes ansvar, og at forældrene forventeligt også vil deres børn det bedste. Derfor skal de også have mulighed for i et vist omfang at kunne bestemme, hvilken folkeskole deres barn skal indskrives på. Vi tror dog ikke, at det vil skabe en massiv fravælgelse af den lokale folkeskole. Vi tror, at det i virkeligheden vil være et fåtal, som ønsker at flytte deres børn til en anden skole end den lokale skole, men muligheden skal så sandelig være der.

Kl. 10.30

Den lokale skole er forankret i det nærmiljø, hvor man bor, og hvor børnene har deres legeskammerater og venner tæt på. Men der kan som

sagt være situationer, hvor forældrene mener, at det er bedre eller mere hensigtsmæssigt, at barnet kommer til at gå på en naboskole enten i distriktet eller over kommunegrænsen. En sådan beslutning kan skyldes arbejdsmæssige årsager. Desuden mener vi, at det er en god idé, at man nu får en SFO-plads på den skole, hvor man flytter barnet til, selv om det er over kommunegrænsen.

Hvorfor mener vi så ikke, at det vil føre til en massiv fravælgelse af den lokale skole? Simpelt hen fordi vi mener, at dette lovforslag vil være med til at animere skolerne til at skærpe deres profil og image over for nærområdet. Skolerne skal ud at konkurrere, og jeg er sikker på, at hvis forældrene har mulighed for at foretage et fravalg, vil man vende blikket kritisk indad og kigge på, hvad der eventuelt kunne være af image- og profilproblemer, som kan forbedres for at gøre skolen mere attraktiv for nærområdets børn.

Det kunne lyde, som om dette lovforslag ville sætte uanede grænser for, at folk bare kan zappe over kommunegrænserne til forskellige skoler. Det er slet ikke tilfældet, for man laver selvfølgelig nogle regler, hvor det er kommunalbestyrelsen, der fastsætter retningslinjerne for, hvordan optagelsen skal foregå. Samme retningslinjer skal bygge på objektive kriterier såsom afstand og eventuelt flere søskende på en skole, og man skal have lavet aftale over kommunegrænserne. Desuden skal de fastsatte retningslinjer for optagelse fremgå af bilaget til kommunernes styrelsesvedtægter for skolevæsenet.

Det giver naturligvis ikke udgifter for forældrene, da vi jo taler om den danske folkeskole, men vi mener alt andet lige med den tilgang, der på nuværende tidspunkt er til private grundskoler, som udgangspunkt, at det trods alt er folkeskolen, der bør være den skole, som man søger til. Hvis dette lovforslag kan være medvirkende til at give forældrene lyst til at sende deres børn på en anden folkeskole end lige netop distriktsskolen, som de ville have fravalgt, så mener vi, at vi er kommet et stort skridt hen ad vejen mod en bedre folkeskole, oven i købet med et frit valg.

Alt i alt mener vi, at man med dette lovforslag går med både livrem og seler, og at det vil være positivt for dem, der mener, at de har behov for at have et frit skolevalg. Det må resultatmæssigt betyde tilfredse forældre og glade børn.

Formanden:

Tak til fru Louise Frevert. Så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti prioriterer vi den enkeltes valgfrihed meget højt. For os er det vigtigt, at den enkelte har mest mulig indflydelse på sit eget liv, og at samfundet ikke skaber unødige forhindringer. Ved at skabe en høj grad af valgfrihed kan vi imødekomme den enkeltes behov og skabe muligheder for den enkelte, der passer ind i vedkommendes egne rammer. Vi ser derfor positivt på forslaget om et frit skolevalg såvel inden for som på tværs af kommunegrænserne. For os er der flere fordele forbundet med et frit skolevalg. Først og fremmest vil et frit skolevalg give den enkelte familie en større indflydelse på dens egen tilværelse, og det vil i højere grad være muligt at imødekomme det enkelte barns behov. Det vil således lette hverdagen for mange familier. Det giver familien mulighed for at vælge den skole, der passer bedst til dem, hvad enten det drejer sig om en geografisk placering eller specifikke forhold på den enkelte skole, der imødekommer barnets behov.

Derudover lægger lovforslaget op til en større konkurrence mellem folkeskoler og privatskoler. Det mener vi egentlig er positivt. Ved at skabe et frit valg mellem forskellige folkeskoler skaber man et alternativ til privatskolerne, et alternativ, der formentlig kan medvirke til, at forældrene vælger folkeskolen, hvor de ellers ville have valgt en privatskole.

For det tredje er vi af den opfattelse, at frit skolevalg forhåbentlig kan skabe en grad af konkurrence mellem de forskellige folkeskoler. Har man en situation, hvor familierne er frit stillet til at vælge den skole, de mener er bedst, vil det alt andet lige give skolerne et incitament til at højne niveauet, både hvad angår det faglige og det sociale, for at være i stand til at tiltrække elever.

Når man taler om det frie skolevalg, er det naturligvis vigtigt at være opmærksom på den eventuelle ghettodannelse, der kan finde sted. Visse skoler kunne som følge af det frie skolevalg, og det er vi opmærksomme på, opleve en koncentration af ressourcevesage, ofte tosprogede børn, og det er naturligvis et problem, som vi må prøve at forhindre. Vi mener derfor, at det er af største vigtighed, ligesom andre har påpeget her i dag, at konsekvenserne af det frie skolevalg evalueres løbende.

Samlet set mener vi, at forslaget i dets udformning rummer mange fordele for den enkelte familie og det enkelte barn. Vi mener, at der i høj grad er gjort en indsats for at gøre det så let og ukompliceret som muligt for den enkelte at vælge eller skifte skole, hvilket er positivt.

Alt i alt mener vi således, at forslaget rummer mange fordele, og derfor støtter vi det.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg vil gerne spørge den konservative ordfører, om hun har nogen konkret forventning til, hvor brugt de nye regler for et friere skolevalg vil blive. Vi hørte fra den socialdemokratiske ordfører, at der er 4.600 forældre, som i dag bruger de muligheder, der er, og at der er 800, der er blevet afvist. Hvad er De Konservatives forventninger?

Jeg synes, at det må skurre lidt i konservative ører, når man hører Venstres ordførertale og det håb, som Venstre har om, at det er konkurrencen mellem skolerne, der vil drive en faglig forbedring frem. Det står i hvert fald i larmende kontrast til det, som den konservative miljøminister har sagt om samme emne, og til den værdi, som jeg egentlig også synes lå som undertone i fru Helle Sjelles ordførertale.

Derfor vil jeg gerne høre, hvilken forventning der er til, hvordan den her lov påvirker skolevæsenet, og hvor mange der forventes at bruge det frie valg.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Vi ser det her forslag som en mulighed for det enkelte menneske til i højere grad selv at have indflydelse på egen dagligdag. Men når det er sagt, er det selvfølgelig klart, at vi prioriterer vores fællesskab meget højt, og ud fra den betragtning mener vi, at det er vigtigt, at vi gør, hvad vi kan for at bevare vores fællesskabs skole, nemlig folkeskolen.

Hvis der så er nogle, der har lyst til at vælge folkeskolen i nabokommunen og har mulighed for det, så synes vi, at det vil være en god idé. Vi håber også, at det kan være med til, at der er flere, der vælger folkeskolen frem for privatskolen. Vi synes, det er fint, at der er nogle, der har lyst til at vælge privatskolen, men vi så da gerne, at det ikke direkte er et fravalg af folkeskolen, når man vælger en privatskole.

Hvor mange der kommer til bruge ordningen, synes jeg er svært at sige på nuværende tidspunkt. Jeg vil ikke på nuværende tidspunkt

kaste mig ud i nogen form for talgymnastik. Vi ønsker bare at åbne op for at give forældre og børn mulighed for at vælge den skole, der passer netop til deres behov.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu er lovforslaget jo skruet sådan sammen, at det frie valg er inden for rammerne af kommunens beslutninger om kapacitet og skolestruktur, klasseantal og klassekvotient. Derfor kan man ikke sådan helt ryste en fornemmelse af sig af, at der er meget retorik i det her om det frie valg og om det, der passer bedst, om det, der er godt for forældrene, og om mere plads til de konkrete hensyn i dagligdagen.

I forhold til de 800, der bliver afvist, har fru Helle Sjelle så en fornemmelse af, hvor mange der bliver afvist på grund af kapacitetsproblemer, og hvor mange der bliver afvist af andre grunde?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Til det spørgsmål vil jeg sige, at jeg synes, det er meget vigtigt, at man faktisk har mulighed for at afvise på grund af bl.a. kapacitetsproblemer eller andre problemer på den pågældende skole, således at vi ikke fra den ene dag til den anden bomber diverse folkeskoler tilbage, fordi de pludselig står i en situation, som de ikke har mulighed for at magte.

Vi synes, det er vigtigt, at man har mulighed for at vælge frit, og det, vi håber med det her forslag, er da også, at hvis der nu er en stor søgning til nogle skoler, er der andre skoler, der måske opper sig og finder ud af, at de skal gøre noget mere for at kunne tiltrække nogle elever. På den måde håber vi da ligesom Venstre, at det ligesom er med til at øge incitamentet for folkeskolerne til at gøre noget mere i det hele taget.

Formanden:

Tak til fru Helle Sjelle. Så er det fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Ved forslaget får forældre udvidet deres ret til at vælge folkeskole for deres børn.

Folkeskolen er og skal være det sted i livet, hvor børn fra forskellige samfundsgupper mødes på tværs af klasser. Folkeskolen er på en måde samfundets lim. Det er dér, hvor børn oplever andre børn og får set, at andre børns liv og

deres familier er forskellige fra deres egne. Det er en utrolig værdi for samfundet, at folkeskolen eksisterer, for alternativet vil være en udvikling, hvor børn ikke oplever samfundets mangfoldighed og ikke lærer, at livet kan leves på godt og skidt bare på en anden måde.

Over for denne vision om folkeskolen står det individuelle ønske fra forældre, at de vil have en valgmulighed. De vil kunne vælge den skole, hvor de andre børn fra børnehaven skal starte. De vil kunne vælge den skole, hvor der er en bestemt måde at undervise på, for selv om folkeskolen er underkastet samme lov, så kan selve fortolkningen af loven gøre en forskel.

På nogle skoler er skolelederen synlig, kender alle børn, har god kontakt med forældrene og får involveret alle forældre i deres børns dagligdag. På andre skoler er det inddragelse af det omgivende samfund, der er overskriften på skolens undervisningsmetoder. Andre skoler satser på musikken, på gymnastikken osv. Og for nogle forældre er tanken om at fravælge distriktskolen utænkelig, alene af den grund at skolen ligger lige ved siden af.

Kl. 10.40

Disse valg, som jeg her har beskrevet, er positive valg, og jeg er da i og for sig ikke i tvivl om, at det er det, der har præget undervisningsministeren, og at det er de tanker, der har ført til dette lovforslag.

Vi kan da også se i høringssvarene, at der sådan generelt er flere positive reaktioner. Men der er også malurt i bægeret. Der er nogle høringssvar, der peger på lige præcis det problem, som ministeren ikke fremhæver, som Socialdemokratiets ordfører ikke har fremhævet, og som de øvrige på højrefløjen ikke har fremhævet, nemlig det negative valg.

Der er skoler, hvor langt de fleste børn har en anden etnisk baggrund end dansk. Der vil komme skoler, hvor andelen af stærke forældre vil dale, og hvor der til sidst kun vil være børn med socialt svag baggrund. Det vil være en yderligere opdeling af skolerne. Det vil være et fravalg af folkeskolen som samfundets lim. Det vil være en udvikling, som vi i SF på det bestemteste må fraråde.

Lovforslaget er meget kort og præget af meget mangelfulde oplysninger. Man kan selvfølgelig sige, at det handler om, at lovforslaget i virkeligheden er Venstres valgoplæg, som Socialdemokratiet er hoppet på. For hvis man sådan ser over de forskellige kommuners grænser, er det vel i virkeligheden kun København og

Frederiksberg, der reelt vil være i en situation, hvor de vil modtage børn fra andre skoler, og som ikke er omfattet af disse 3.400 elever, som i dag flytter skole.

Det er også karakteristisk for lovforslaget, at man slet ikke har været inde på de pædagogiske problemer, som jeg rejste i mit spørgsmål til hr. Thomas Adelskov. Man fratager simpelt hen skolelederen, i hvert ifølge lovforslaget, muligheden for at gå ind og styre en klassers konkrete udvikling.

Man kan godt sige, at det her lovforslag er fuldstændig indholdsløst, men man kan også sige, at det er starten på en opsplitning af vores folkeskole, en nedbrydning af folkeskolen som det sted, hvor børn fra forskellige grupper mødes. Det er ikke til at vide.

I SF kan vi jo godt forstå de forældre, der gerne vil have lov til at flytte deres børn eller lov til at vælge en anden skole, hvis der er konkret begrundelse herfor. Det kan være børnene fra børnehaven, der alle sammen går i den distriktsskole, og at man ikke selv lige hører til distriktet. Der er mange gode grunde.

Men jeg synes, det er pinligt, og jeg synes, det er nedvurderende for vores alle sammens folkeskole, at man ikke i langt højere grad dybsindigt går ind og overvejer, hvilke konsekvenser der vil komme af det her lovforslag. Så der er jo ikke andet for, end at det må vi så tage fat på i udvalgsarbejdet, når forligspartierne kan komme med så tyndt et forslag.

Formanden:

Tak til fru Anne Baastrup. Så er det fru Margrethe Vestager som ordfører.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre går ind for muligheden for skolevalg af praktiske og pædagogiske årsager, og der er ikke i det forslag, vi har fået fremsat, antydning, at der er problemer i forhold til de to ting.

Vi synes selvfølgelig også, at det er helt centralt i forhold til dansk skolepolitik og i forhold til børnenes undervisning, at man har mulighed for valg af frie skoler, primært for at sørge for, at der er en lokal skole, som vi ser udviklingen i øjeblikket, men jo også fordi man kan have en holdningsmæssig, en ideologisk, en pædagogisk tilgang, der gør, at det er naturligt at vælge en anden skole.

Vi har haft meget store problemer med at vurdere effekterne af det lovforslag, som vi behand-

ler i dag. Det er sørgeligt kortfattede bemærkninger, der gives til lovforslaget, og derfor er det næsten ikke muligt at vurdere, om lovforslaget har meget vidtrækkende konsekvenser, eller om forslaget i virkeligheden bare er en genudgivelse af Venstres ideologi, nu som en omkostning for Folketinget og på Folketingets papir.

Der kan anlægges forskellige vinkler på forslaget, nemlig den grundlæggende og helt principielle, at et friere valg bidrager til, at skolen i stadig højere grad bliver oplevet som et forbrugsgode eller en serviceydelse, eller at det er en fælles opgave, som man har hver sin del af ansvaret for, og som kun kan realiseres i et samarbejde mellem skole, børn og forældre. Det er det, man kunne stille op, som jo også Venstres ordfører gør det, som det principielle i forskellen mellem en konkurrencedreven forbedring og en demokratisk dreven forbedring.

Kl. 10.45

Vi er tilhængere af det sidste og synes, det er problematisk, at man fra Venstres side tror, at det er konkurrencen, der er det ypperste til at sikre, at skolerne udvikler sig.

Den anden vinkel, man kunne lægge på det, er, at det er et indgreb i det kommunale selvstyre. Kommunen fastholder efter forslaget sin ret til at dimensionere, strukturere og bestemme antallet af pladser, men det er ikke klart, om kommunen kan fastholde at have en marginal, ledig kapacitet, der flytter til skoledistriktet i løbet af skoleåret, eller om klasserne skal fyldes op, hvis der er børn uden for distriktet eller uden for kommunen, der ønsker sig ind på den konkrete skole.

Der er også det paradoksale i høringssvarene og lovforslaget, at høringssvarene ligesom bygger på, at det her bliver til noget. Forudsætningen for, at det her bliver til noget, er, at der er stor ledig kapacitet i kommunerne. Som jeg kender kommunerne, er de meget omhyggelige med ikke at bruge flere ressourcer end højst nødvendigt med hensyn til at få deres skolestruktur til at fungere hensigtsmæssigt. Derfor må man kunne antage, at det ikke bliver til særlig meget.

Samtidig hører vi retorisk og i forhold til høringssvarene, at man forventer, at det faktisk medfører en stor forskel.

Den tredje vinkel, man kan lægge på det, er, at det er et indgreb i skolelederens kompetence. Skolelederen har efter forslaget ikke længere mulighed for at afvise en elev af pædagogiske grunde. Det er et mærkeligt signal at sende i dis-

se tider, hvor vi tillægger skoleledelsen stadig større vægt, og hvor vi gør det til en stadig mere central opgave for skolelederen at sørge for, at skolen pædagogisk set er i en udviklingsproces, og at tingene faktisk hænger sammen.

En fjerde vinkel kan være, hvem det er, der vil benytte sig af det frie skolevalg, og hvem der har muligheden for det ud fra de begrænsninger, der bliver lagt på i forhold til, hvilke skoler der har modtageklasser, sprogundervisning, eller hvad det nu ellers kan være.

I Det Radikale Venstre kan vi ikke støtte, at skolen bruges som et ideologisk symbol for borgerens forbrugsmuligheder, for så vidt angår offentlig service, men vi kan støtte, at man udvikler den praksis, som man har for indværende, hvor man af praktiske og pædagogiske årsager kan flytte børn, og hvor man kan diskutere, hvordan det mest hensigtsmæssigt løses med børnenes skolegang. Vi har en stor skepsis til lovforslaget, og vi finder det problematisk, at der bliver fremlagt lovforslag med så sporadiske fakta om forslagens virkninger.

Sidst, men ikke mindst, vil vi bemærke os De Samvirkende Invalideorganisationers høringsvar. Det er virkelig sørgeligt, at det er kommet dertil, at det friere valg også over kommunegrænser kan træde i stedet for, at de lokale skoler ikke er fysisk tilgængelige for handicappede børn.

Det er selvfølgelig en lille gruppe, men det ville være klædeligt, hvis man fokuserede på, at det faktisk blev muligt for helt almindelige normalt begavede børn med et handicap at gå i den lokale skole. Det kan de ikke i dag, fordi den ikke er fysisk tilgængelig, og der er det virkelig sørgeligt, at der skal et forslag som det her til at sørge for, at de kan gå bare i en skole nær ved deres egen bopæl.

Samlet set kan Det Radikale Venstre for indværende ikke støtte forslaget, men vi ser meget frem til udvalgsbehandlingen for dog i det mindste at kunne danne os et overblik over, hvad effekterne måske kan blive.

Formanden:

Tak til fru Margrethe Vestager. Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

I Enhedslisten respekterer vi retten til at vælge en anden folkeskole end den lokale, hvis der altså er plads. Men faren for yderligere etnisk og social opdeling har været nævnt i denne her de-

bat om det her lovforslag, og så vel lærere som pædagoger i de store byer osv. frygter, at man ved en udvidelse af det frie valg vil risikere yderligere etnisk og social opdeling, og det er en bekymring og en usikkerhed, vi deler omkring det her lovforslag.

Men bortset fra konkrete enkelte tilfælde, hvor Nørrebro og Frederiksberg nok kan give anledning til nogen bekymring, mener vi i Enhedslisten egentlig ikke, at den sociale og etniske opdeling vil blive meget værre af det her lovforslag. Men ligesom den tidligere ordfører nævnte, er det noget, vi ikke mener, der endnu er nogen form for overblik over, og vi mener, at det arbejde på ingen måde er færdiggjort i forbindelse med det her lovforslag.

Regeringen har talt meget om at sprede tosprogede elever gennem at lovliggøre den såkaldte Albertslundmodel, en model, hvor test udelukkende gives til tosprogede elever, en test, der er skruet sammen på en måde, så over 80 pct. dumper. Derefter spredes de så ud på kommunens skoler. Den model, som ministeriet selv har kaldt ulovlig, skal altså lovliggøres, kan vi forstå af pressen.

Jeg kan ikke forstå, at regeringen ikke kan se, at den Albertslundmodel fuldstændig underminerer det frie valg og derfor stritter i den komplet modsatte retning af det lovforslag, der ligger her. Jeg kan ikke forstå, at ministeren ikke kan se, at det er diskriminerende at ville fratage tosprogede forældre de rettigheder, som nu skal cementseres for alle andre. Og jeg kan ikke forstå, at ministeren ikke kan se, at det er komplet dobbeltmoralisk at fremsætte det her lovforslag på præcis samme tidspunkt, som Albertslundmodellen ønskes lovliggjort.

Kl. 10.50

I Enhedslisten vil vi gerne en anden vej. Vi vil gerne gøre den lokale folkeskole til den bedst mulige skole for alle i lokalområdet. Vi vil ad frivillighedens vej forsøge at tiltrække forældre i lokalområdet til lokalområdets skole.

Men det er jo også klart for os, at integration sådan set forudsætter, at man har nogle at integrere sig med, og det er derfor, at vi bakker hjertet op om de tanker, som f.eks. Københavns Kommune gør sig, hvor man ad frivillighedens vej forsøger at få de primært tosprogede skoler til at blive mere etsprogede og de primært etsprogede skoler til at blive mere tosprogede ved at få skolerne til at gøre en indsats for at tiltrække de typer af elever, som de har få af.

Vi tror på, at folkeskolen er en fantastisk vigtig del af samfundet og et vigtigt sted at møde folk fra alle samfundslag, fra alle sociale lag og med alle etniske baggrunde. Folkeskolen skal prioriteres meget, meget højt og ikke løbende skæres ned, sådan som denne regering har gjort på trods af ministerens råben og skrigen om det modsatte.

Vi mener i virkeligheden grundlæggende set, at det her lovforslag er overflødigt, fordi det allerede i dag er muligt for forældre at søge om lov til at flytte på tværs af kommunegrænser. Ikke desto mindre kunne vi sådan set godt tænke os at støtte det her forslag. Ikke desto mindre har vi faktisk været positivt stemt over for at gå positivt ind i debatten om det her forslag, fordi vi sådan set mener, at det frie skolevalg er rigtigt.

Vi mener, at den ideelle, den gode situation er den, hvor det er muligt at placere børn frit på tværs af kommunegrænser. Men der er altså nogle ting, vi er usikre på, og som vi gerne vil have afklaret, inden vi kan meddele vores endelige stillingtagen til det her forslag.

For det første er vi usikre på, hvad det er for en økonomimodel, ministeren har valgt. Vi er usikre på, om den vil medføre, at de kommuner, der har prioriteret folkeskolen højt, får problemer med at oppebære den prioritering, fordi der vil komme søgning til de kommuners skoler, og at det dermed underminerer grundlaget for den høje prioritering af folkeskolen.

For det andet er det væsentligt for os, at en kommune faktisk har mulighed for at motivere skolerne til at få flere af den slags elever, som de har få af, altså som København beder om at kunne få en såkaldt etsproget skole til aktivt at forsøge at få tosprogede elever, og vi er usikre på, om det her forslag forhindrer den model.

For det tredje er vi usikre på, om det her forhindrer muligheden for magnetskoler. Det vil altså sige, at de her forskellige elementer oven i vores usikkerhed omkring, hvorvidt det her vil betyde ekstraopdeling, og vores usikkerhed omkring, om regeringen har tænkt sig at gennemføre det her lovforslag, samtidig og parallelt med at man ønsker at lovliggøre en Albertslundmodel, gør, at vi ikke er i stand til endnu at meddele, hvad vi mener om det her lovforslag, om end vi principielt går ind for et frit skolevalg.

Formanden:

Tak til fru Pernille Rosenkrantz-Theil. Så er det fru Bodil Kornbek som ordfører.

Bodil Kornbek (KD):

Det frie skolevalg er jo en interessant størrelse i Danmark: Det frie danske grundskolesystem har eksisteret i mere end 150 år. Det udspringer af, at vi jo siden 1849 har haft undervisningspligt, men ikke skolepligt. Men udgangspunktet for frit valg i Danmark har været, at forskellige skolesyn, religion eller pædagogiske tilgange, der ikke kunne rummes i folkeskolen, skulle have mulighed for at etablere sig i private skoler med tilskud fra staten.

Men det, vi oplever i dag, er en helt anden tilgang, hvor frit skolevalg direkte sættes i forbindelse med markedsstyring, og hvor forældrene er blevet brugere frem for borgere med de forpligtelser, der ligger i at være aktiv deltager.

Er det så et problem? Når det prioriteres frem for alle andre hensyn, ja, så kan det i hvert fald gå hen og blive et problem. Alle erfaringer med mere frit skolevalg i udlandet siger, at bieffekterne ved frit valg undergraver fordelene. Lad mig nævne tre helt centrale konsekvenser, som jeg mener, vi bør have med i overvejelserne.

Den sociale sammenhængskraft i lokalsamfundet risikerer at blive svækket, hvis distrikterne, der definerer den lokale skoles elever, udvides. En uundgåelig udvikling mod større sociale forskelle mellem skolerne vil øge den sociale polarisering.

Kl. 10.55

Endelig risikerer vi, at det frie valg forstærker den ulighed, som mange tosprogede allerede bliver mødt med i skolen på grund af sproglige og kulturelle barrierer, socialøkonomiske afsavn og stigmatiserende fordomme.

En svensk skoleundersøgelse fra 2003 understregede, at de andre elever i klassen er en af de vigtigste faktorer for undervisningens kvalitet.

Elever fra mere stabile, økonomisk privilegerede sociale miljøer er generelt mere modtagelige for undervisning, præsterer et bedre resultat og har med deres tilstedeværelse en positiv indflydelse på studiemiljøet og de andres resultater. Og det indebærer, at jo større polarisering, vi får mellem skolerne med hensyn til elevsammensætningen, jo større forskel kommer der i de pædagogiske resultater og i undervisningsmiljøet. Resultatet kan blive, at de skoler, som har størst behov for at højne deres kvalitet for at klare sig i konkurrencen, tilsyneladende taber flest ressourcer, når frit valg gøres obligatorisk for kommunerne, og retten til frit skolevalg udvides til at omfatte skolerne i en anden kommune end bopælskommunen.

Der eksisterer allerede i dag inden for folkeskolens rammer fri mulighed for forældrene til at vælge en anden skole end distriktsskolen i kommunen og i særlige tilfælde uden for kommunen. Men ifølge bemærkningerne til lovforslaget skal mere frit skolevalg være med til at lette børnefamiliernes hverdag og give forældrene bedre mulighed for at påvirke og øve indflydelse på folkeskolen.

Lad mig starte med det første udsagn.

Det er jo ikke børnefamilierne, vi taler om her, men det er måske forældrene, og der en betydelig forskel på det.

Vi mener bestemt ikke, at børnene umiddelbart opnår nogle fordele ved den nye ordning; den handler om forældrenes behov og måske egentlig også om, at arbejdsmarkedet kræver større mobilitet, større effektivitet fra forældrenes side end tidligere.

Hvis vi skal følge argumentationen i lovforslaget, så skal lille Katrine i det ekstreme tilfælde jo skifte skole, hvis nu far eller mor får nyt arbejde i en anden kommune; det vil jo lette familiens hverdag. Såfremt forældrene vælger en skole i en anden kommune end bopælskommunen, medfører det, at barnet ikke oplever sin skole som en del af lokalsamfundet, det vil sige, at man måske ikke lige møder læreren nede i Føtex, men det vigtigste af alt er, at man heller ikke i samme grad kan følges med de børn, man nu har gået i børnehaven med, over i den lokale skole, at man måske ikke lige følges med kammeraterne hjem eller går i den lokale fodboldklub.

Disse aspekter mener jeg er vigtige at få med, når vi ser på skolens overordnede betydning for barnets opvækst og socialisering.

Pendlerbørn i folkeskolen er kun med til at reducere vores fælles skoles betydning og undergrave nærmiljøets vækst og udvikling, og det beklager vi.

For det andet, hvad er det så for en indflydelse, regeringen her taler om? Det er den, hvor forældrene bruger fødderne og smækker med døren frem for at indgå i et konstruktivt samarbejde med den lokale skole. Vi ønsker faktisk at stemme frem for bare at gå.

Men der er jo flere spørgsmål, der kunne blive rejst her. Hvem er det, der vil benytte det frie skolevalg, hvem er det til gavn for? Er det hensigtsmæssigt at fratage skolelederen at kunne vurdere en elevs optag pædagogisk i en bestemt klasse? Hvad betyder forslaget for tosprogede elever? Hvilken betydning har det for lokalsam-

fundet og det engagement, som borgerne lægger der?

Der er alt for mange spørgsmål, der er ubesvarede. Grundlæggende finder vi, at der er for mange faktorer og erfaringer, der taler imod frit valg på tværs af kommunerne, og vi kan derfor ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu er det den tredje ordfører, jeg hører, der taler rosende om de private skoler og om retten for forældrene til at pædagogiske grunde eller religiøse grunde eller ideologiske grunde at flytte deres børn hen på en anden skole. Jeg tror, at ordføreren også her i sin tale brugte en formulering i retning af, at det, man er bange for med det her lovforslag, er, at forældrene bruger fødderne til at flytte deres børn, bare fordi de er utilfredse, og for en bekymring for, hvad der sker i lokalsamfundet, hvis nogle forældre flytter deres børn fra en skole til en anden.

Skal det forstås sådan, at Kristendemokraterne nu vil komme med et forslag her i Folketinget, der gør det sværere at oprette private skoler; der gør det sværere for forældre at flytte deres børn fra folkeskoler over i en privat skole?

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Nej, det betyder det faktisk ikke – det tror jeg ikke hr. Thomas Adelskov heller havde forventet. Men det er jo sådan i dag i mange kommuner, at der jo er et frit valg inden for kommunens grænser til at opsøge og optage på en skole. Og jeg tror, det er vigtigt, at skolerne sagtens kan have forskellig tilgang til måden, man griber pædagogisk undervisning an på. Det er fint nok for mig, at man har de muligheder inden for de rammer, der er i dag, og det er jo muligt i dag at vælge noget andet end distriktsskolen.

Kl. 11.00

Jeg tror, at det også er vigtigt at kunne have tilbud på de frie skoler. Det kan være kristne friskoler, det kan være Freinet-skoler, det kan være Rudolf Steiner-skoler, hvor man bevidst vælger en bestemt tilgang til undervisningen eller et bestemt udgangspunkt for det, der skal præge undervisningen, og det synes jeg er fint.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Det, jeg så kan forstå på ordføreren, er, at man skal være et ressourcestærkt menneske, som har

en ideologisk tilgang, religiøs tilgang, pædagogisk tilgang til tilværelsen. Så er det fint nok, at man vælger en anden skole. Men hvis det er sådan, at man synes, at ens barn ikke trives særligt godt i den lokale folkeskole, så må man ikke flytte. Så skal man stavnsbindes, det mener man hos Kristendemokraterne er fair nok.

Jeg synes, det virker noget hyklerisk, at man på den ene side støtter, bakker op og taler så flot om de private skoleformer, hvor forældrene i stort tal flytter deres børn hen, også af alle mulige andre grunde end dem, som ordføreren nævner, bl.a. fordi de er utilfredse med den lokale skole. Så flytter de hen i privatskoler.

Men hvis det er sådan, at man vil flytte sine børn hen på en anden folkeskole, og det kan i øvrigt også være inden for kommunen, hvor der ikke altid er frit valg, så må man ikke det ifølge Kristendemokraternes ordfører.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Det er jo ikke korrekt, og det har jeg heller ikke sagt.

Hvis der er problemer med en elev i folkeskolen, så ved jeg også af egen erfaring, at man vil gøre alt for at finde netop de rammer, der vil være til gavn for den elev, i en af de andre folkeskoler i kommunen. Det er helt almindeligt at vurdere den enkelte elev og så spørge, hvad vi kan gøre for denne enkelte elev.

Jeg mener også, at det grundlæggende er forkert at tro, at friskoler og folkeskoler er hinandens, hvad skal vi sige, modstandere. Jeg ser det egentlig sådan, at de kan være medspillere, for det er jo faktisk sådan i dag, hvilket jeg også siger af egen erfaring, at privatskoler også er med til at tage nogle af de børn, hvor folkeskolen bare må sige, at den ikke lige har de rammer, der skal til, til de elever. Vi må se lidt anderledes på det, og der kan en lokal friskole jo egentlig være med til at løfte nogle af de opgaver, som man ikke altid kan løfte i den enkelte kommunes skoler.

Det mener jeg ikke er forfærdeligt, det mener jeg egentlig er et godt samarbejde, der kan være mellem folkeskolen og friskolen.

Formanden:

Tak til fru Bodil Kornbek. Så er det undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne sige tak til Folketingets partier for behandling af lovforslaget her, og jeg vil selvfølgelig gerne rette en speciel tak til forligspartierne, som bakker op om folkeskoleloven.

Det er jo en sag, som vi har drøftet igennem lang tid i forligskredsen, og vi har faktisk haft meget, meget grundige drøftelser af, hvordan vi kunne lave en udvidet adgang til frit valg af skole for forældrene. Det er jo ikke overraskende for mig, og jeg tror i og for sig heller ikke, det er det for forligspartierne, at vi her i Folketinget ikke er hundrede procent enige om en sådan model.

Jeg skal derfor ikke forlænge debatten ved at gentage de synspunkter, som har været fremført på glimrende vis af forligspartiernes ordførere, men der er dog et par enkelte ting, der er blevet sagt her undervejs i debatten, som jeg gerne vil forholde mig til.

Først vil jeg nævne SF's ordfører, fru Anne Baastrup, der bebrejder mig og forligspartierne, at vi ifølge fru Anne Baastrup ikke har taget stilling til, ikke har forholdt os til det, som fru Anne Baastrup kalder det negative valg. Jeg er måske ikke helt sikker på, at jeg har forstået, hvad fru Anne Baastrup hentyder til, når hun omtaler det negative valg, men jeg måtte forstå på den måde, det blev fremført her fra talerstolen, at det negative valg altså drejer sig om den situation, hvor de resterende danske forældre, som har deres børn på en skole, hvor der er en stor koncentration af tosprogede, nu vil fravælge den pågældende skole, fordi de får muligheden for det.

Der vil jeg bare minde fru Anne Baastrup om, at det altså klart og tydeligt fremgår af lovforslaget, at vi følger virkningen af loven ikke mindst med henblik på at se lovens samspil med kommunernes integrationsinitiativer, altså hvordan denne her lov harmonerer med de mange forskellige initiativer, som kommunerne tager rundt omkring, for at give folkeskolen bedre mulighed for netop at tackle den situation, som mange skoler desværre er i, at der er en stor koncentration af tosprogede.

Kl. 11.05

Jeg synes, det ligger som undertoner i fru Anne Baastrups bemærkninger, at man altså ikke ønsker det valg til de forældre, som måske af økonomiske årsager i dag er tvunget til at have deres børn i distriktsskolen, hvor der er en høj koncentration af tosprogede, fordi de altså ikke har økonomiske muligheder for at sende deres børn i en privat skole eller en fri grundskole. Den attitude bryder jeg mig ikke om.

Det får mig så til at vende tilbage til noget af det, som hr. Thomas Adelskov her til sidst i debatten spurgte fru Bodil Kornbek om, fordi også andre ordførere, herunder fru Margrethe Vestager, synes jeg gjorde sig til talsmand for et synspunkt i retning af, at hvis man ønsker at fravælge distriktsskolen, så må det alene bero på ideologiske eller pædagogiske grunde, og så forudsætter det i øvrigt, at man er ressourcestærk, i den forstand at man også har økonomisk mulighed for at fravælge folkeskolen, fordi ens eneste alternativ altså kun må være ifølge fru Margrethe Vestager og nu også fru Bodil Kornbek, at man fravælger folkeskolen for at tilvælge en fri grundskole.

Igen et synspunkt, jeg ikke deler. Jeg mener også, man bør havde mulighed for, hvis man ikke er tilfreds med den folkeskole, som ens barn går på, da at vælge en anden folkeskole, hvis man altså fortsat ønsker, at ens barn skal gå i folkeskolen, og det er der jo heldigvis rigtig mange forældre som ønsker.

Så vil jeg trods alt gerne kvittere over for fru Pernille Rosenkrantz-Theil for en vis åbenhed over for lovforslaget. Det syntes jeg var rart at høre.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil sætter imidlertid spørgsmålstegn ved, om forslaget her betyder, at kommunerne ikke kan fortsætte med f.eks. magnetskoler, som nogle kommuner har valgt at satse på. Der vil jeg gerne understrege over for fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at det vil der bestemt være mulighed for. Det her går ikke på kryds og tværs og forhindrer ikke de initiativer, som mange kommuner har taget, for at sikre, at folkeskolen kan bidrage til den store integrationsopgave, som vi står over for. Så der er altså ikke nogen sammenhæng i øvrigt.

Så må jeg sige, at jeg var noget overrasket over at høre fru Bodil Kornbeks forældresyn. Fru Bodil Kornbek gav udtryk for et forældresyn, som jeg bestemt ikke deler.

Jeg synes, at fru Bodil Kornbek udviste en for mig meget overraskende mistillid til forældrene, fordi fru Bodil Kornbek nærmest fremførte det, som om forældrene ville anskue det her meget, meget egoistisk og slet ikke tage hensyn til børnenes tarv i valget af skole, specielt i en situation, hvor man som familie vælger, at børnene ikke skal gå i den lokale distriktsskole, for dermed at træffe et valg om en anden skole.

Der må jeg tilstå, at det altså er et forældresyn, som jeg bestemt ikke deler, og det var noget overraskende for mig at høre, at det forældresyn

lige præcis skulle fremføres af Kristendemokraternes ordfører, da jeg er af den klare opfattelse, at Kristendemokraterne nøjagtig som jeg faktisk er af den opfattelse, at det er forældrenes ansvar at tage vare på børnene, og jeg har faktisk også tillid til, at forældrene kan leve op til det ansvar. Derfor var det noget overraskende for mig.

Jeg vil slutte af med at sige, at jeg ser frem til udvalgsbehandlingen, og jeg kan forstå, at nogle ordførere mener, at bemærkningerne til lovforslaget ikke fuldt ud lever op til de informationer, som man ønsker for at kunne tage endelig stilling til lovforslaget. Jeg vil selvfølgelig undervejs under udvalgsbehandlingen svare på de spørgsmål, der måtte være.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Først vil jeg sige, at jeg glæder mig meget over undervisningsministerens forældresyn. Det vil jeg have in mente, når vi skal behandle ministerens forslag til ændringer af friskoleloven, for der synes jeg, de vil være meget velanbragte i forhold til, hvilken ansvarlighed man kan forvente af forældre.

Jeg forstår ikke helt, hvordan det er lykkedes for undervisningsministeren at misforstå Det Radikale Venstres holdning til mulighederne for at vælge, hvilken skole ens børn skal gå i. Så vidt jeg selv husker, indledte jeg min ordførertale med at sige, at vi støtter de muligheder, der er for skolevalg i dag. Der kan være praktiske, der kan være pædagogiske, og der kan være andre grunde til det. Så derfor undrer det mig lidt, at undervisningsministeren kan geråde ud i samme problematiske forståelse som den socialdemokratiske ordfører.

Kl. 11.10

Mit spørgsmål er af mere konkret karakter. Eftersom jeg kan forstå på ministeren, at der har været meget grundige drøftelser, og at det er et meget velforberedt forslag, så kan ministeren måske fortælle os, hvad fordelingen af de 800 nejer er. Hvem bliver afvist på grund af manglende kapacitet? Hvem bliver afvist af økonomiske årsager? Hvem bliver afvist af principielle årsager? Det er meget centralt for vurderingen af forslaget, fordi det jo netop er kapaciteten, der udløser muligheden for frit valg.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det spørgsmål vil jeg gerne svare på under udvalgsbehandlingen, og i det omfang, vi har de

oplysninger, vil vi selvfølgelig gerne give Folke-tingets Uddannelsesudvalg dem. Men sådan helt grundlæggende har det primært været på baggrund af kapacitet, at man har fået et afslag på at kunne vælge en anden skole.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg takker meget for ministerens tilkendegivelse af, at det helt primært er på baggrund af kapacitet, at man får nej til et andet skolevalg. Det bekræfter jo, at forslaget her er en retorisk, ideologisk vimpel, som man ønsker at svinge med, for realiteten er, at det frie skolevalg fungerer i dag, hvis der er kapacitet til det.

Det er præcis det, der står i lovforslaget, at hvis der er kapacitet til det, så kan forældrene vælge at sætte deres barn i en anden skole. Det synes jeg er en tilståelseserklæring fra regeringens side. Det sætter jeg stor pris på. Jeg synes bare, det er ærgerligt, at vi nu allerede har brugt fem kvarter af Folketingets tid på at diskutere noget, der allerede var en realitet.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det kan man jo ikke vide. Man kan jo ikke vide, hvor mange der er ud over de forældre, der i dag har søgt og har fået ja til, at deres børn kan gå på en anden skole, for man har jo ikke noget krav på det i dag.

Derfor kan man jo ikke drage den konklusion, som fru Margrethe Vestager gør her.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Nu ved jeg ikke helt, hvad det er for et familiesyn, ministeren synes jeg har givet udtryk for. Om det var der, hvor jeg mener, at det her forslag lægger op til, at forældrene bliver brugere, altså at de er nogle, der bare skal have en vare, og at det skal passe ind i hele vores livsførelse osv. Vi erkender selvfølgelig, at familien har ansvaret for sine børn, og som udgangspunkt vil man jo altid det bedste for sine børn.

Men vi ved også, at familier i dag bliver presset på arbejdsmarkedet, hvilket var en del af det, at de er hårdt presset også i tid, og der, hvor man tror, man kan vinde noget tid, vil man måske også gå på kompromis med nogle ting. Derfor mener jeg rent faktisk, at med det her forslag bliver det set ud fra familiens og forældrenes vinkel og ikke ud fra barnets.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg mener jo, at når man ser på familien, så er forældre og børn jo en og samme. Men det var lige præcis det punkt i fru Bodil Kornbeks ord-førertale, der overraskede mig meget, for fru Bodil Kornbek sagde sådan nogenlunde efter hukkommelsen noget i retning af, at det jo vil betyde, at et barn kan blive tvunget til at gå i skole i den kommune, hvor forældrene arbejder.

Jamen hvis man i familien er blevet enige om, at det er det bedste for den familie at det forholder sig sådan, hvis familien arbejder i en anden kommune end bopælskommunen, så mener jeg ikke, at vi her i Folketinget skal gøre os til dommere over det. Det må være familien, der er de bedste til at træffe det valg.

Men jeg er glad for, at fru Bodil Kornbek her understreger, at det naturligvis er familien, der har ansvaret for børnene, og det er jeg glad for vi er enige om. Men så forstår jeg altså bare ikke den mistillid, som fru Bodil Kornbek i samme moment giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Det er, fordi vi prøver at anskue tilgangen også ud fra børnenes synsvinkel. Vi er nemlig meget bekymret for, at der skulle blive tale om pendlerbørn. Vi er meget optaget af, at børn jo også er en del af lokalsamfundet og dermed også har et meget tæt samarbejde og samvær både med lærere og med deres kammerater. Det er så en del af det.

En anden del er jo egentlig også, at det jo i dag er muligt for forældre at vælge en anden skole end distriktsskolen, og det behøver altså ikke at være en friskole.

Optag på friskoler i Danmark har været meget stabilt, men jeg vil selvfølgelig sige, at hvis optaget på friskoler pludselig steg helt voldsomt til, at 50 pct. af alle skolesøgende børn gik på friskoler, så ville jeg virkelig synes, at det var en enorm udfordring for folkeskolen.

I dag er det at skifte fra en distriktsskole til en anden skole i kommunen jo en mulighed netop ud fra barnets tarv, ud fra barnets trivsel osv., og jeg kan ikke se, at man ikke har de muligheder i dag, som ministeren jo egentlig giver udtryk for, for det kan man jo sagtens. Der er jo også i dag mulighed for at kunne skifte til en skole i en anden kommune i nogle særlige tilfælde. Det bliver der jo givet mulighed for.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det er jo lige præcis det sidste, som fru Bodil Kornbek nævner her, som vi ønsker at give familierne ret til, for man har ikke noget krav på det, som jeg hører fru Bodil Kornbek beskrive som den ideelle situation. Man har ikke som forældre noget krav på at benytte den ideelle situation, som fru Bodil Kornbek her beskriver. Hvis man er heldig at bo i en kommune, hvor det fungerer på den måde, eller det fungerer i et tæt samarbejde med de omkringliggende kommuner, så kan man gøre det, og sådan fungerer det heldigvis også fint mange steder, men som udgangspunkt har forældrene ikke noget krav på det, som fru Bodil Kornbek her beskriver som den ideelle situation. Det skaber vi med lovforslaget her.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 87:**Forslag til lov om fødevarer.**

Af familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær).

(Fremsat 5/11 2004).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Henrik Vestergaard (V):**

Fødevarerlovgivningen er blevet voksen, og derfor er den i færd med at flytte hjemmefra, i færd med at flytte til EU. Nogenlunde sådan må konklusionen lyde her under fremlæggelsen af en opdateret dansk fødevarerlov. At fødevarerlovgivningen flytter fra det snævre danske til at omfatte et helt kontinent med fælles regler, be-

tegner vi i Venstre som en vaskeægte europæisk succes.

I stedet for 25 nationale regelsæt gælder nu, at forbrugerne trygt kan efterspørge og vælge produkter fra hele det europæiske kontinent med en klar forventning om ordentlig behandling af varerne, ansvarlighed hos producenterne, sikre fødevarer, man ikke bliver syg af, og ikke mindst en mærkning af fødevarerne, der gør, at man som forbruger trygt kan efterspørge varer fra Parma og Pori, hvad enten man sidder i Portugal eller i Polen. Den fælles lovgivning sikrer, at producenterne oplever fri og fair konkurrence om forbrugernes gunst, og at så vel forbrugere som producenter kan stole på, at i tilfælde af fødevarerforureninger kan der i hast og ganske omfattende tages initiativ til indkredsning og begrænsning af problemerne, ikke mindst på baggrund af kravene om sporing af fødevarerne og samarbejdet de nationale fødevareremyndigheder imellem.

Når store børn flytter hjemmefra, kan det godt føles lidt vemodigt for forældrene, og det bliver da også en tilvænnning for alle fødevarerordførerne her i Folketinget nu at måtte erkende, at kamppladsen for fødevarerlovgivningen er flyttet til EU. Det betyder dog langtfra, at vi slipper tøjlerne, når reglerne skal formuleres, men vi må vænne os til at blive bedre til at arbejde via Europaudvalget, Europa-Parlamentet og den til enhver tid siddende danske regering.

Der er ikke meget nyt i lovforslaget, men i praksis tale om overflytning af regler fra den oprindelige lov. Venstre kan støtte ministeren i de ændringer, der er lagt op til.

Om teknikken vil jeg godt sige, at vi synes, at det er lykkedes for ministeren og ministeriet at løse den vanskelige designøvelse, der ligger i at skrive en fødevarerlov, hvor mange af de materielle bestemmelser allerede er europæisk lov.

Vi erkender dog, at for erhvervslivet er det lidt mere besværligt både at kende de europæiske regler og den danske fødevarerlov. Derfor er Venstre glad for ministerens tilbud fra den tekniske gennemgang om, at der fra ministeriets side udarbejdes en vejledning, der sammenskriver de forskellige regelsæt og klart fortæller virksomhederne, hvad der er gældende regler.

Jeg kan selvfølgelig ikke stå på Folketingets talerstol repræsenterende Venstre og så overse, at også dette lovforslag har et væsentligt antal bemyndigelser, hvad vi konsekvent ikke er fortalere for. Derfor vil jeg først rose ministeren for den udrensning af bemyndigelser til at træffe